

MILJØ-
DIREKTORATET

FAKTAARK
M-810 | 2017

Kommunen er forurensningsmyndighet for forurenset grunn i bygge- og gravesaker. Foto: Scanpix

Kommunenes oppgaver ved terrenginngrep i forurenset grunn

Kommunen er forurensningsmyndighet etter forurensningsforskriften kapittel 2 om opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider.

Kommunen skal samordne behandlingen av saker etter forskriften med behandlingen av saker etter plan- og bygningsloven. Ved å fastsette kommunal forskrift kan kommunen kreve gebyr for saksbehandlingen.

Kommunens oppgaver

I første rekke er kommunens rolle etter forskriften knyttet til:

- behandling og godkjenning av tiltaksplan (§ 2-8)
- tilsyn og kontroll (§ 2-11)
- Registrering i Grunnforurensning (§2-9)

Før kommunen godkjenner tiltaksplanen, må kommunen sikre seg at:

1. nødvendige undersøkelser er gjennomført (§ 2-6, pkt. 1&2)

Undersøkelser og risikovurderinger skal være utført i samsvar med Norsk Standard NS-ISO 10381-5 og veiledere utgitt av Miljødirektoratet.

2. anleggsarbeidet ikke fører til forurensning

(§ 2-6, pkt. 3 &4):

Tiltaksplanen må beskrive den risikoen for forurensningsspredning som er til stede under arbeidet, og de tiltakene som skal gjennomføres for å unngå eventuell spredning til miljøet og/eller fare for skade på helse.

3. ønsket miljøkvalitet oppnås (§ 2-6, pkt. 3&4):

Tiltaksplanen må redegjøre for de tiltakene som skal gjennomføres for å sikre at konsentrasjonen av miljøgifter i grunnen ikke overstiger normverdiene, bakgrunnsnivået eller spesifikke akseptkriterier. Som spesifikke akseptkriterier, regnes de helsebaserte tilstandsklassene for forurenset grunn. Dersom forurensningen ligger i tilstandsklasse 4 eller 5, skal det utføres en ytterligere risikovurdering.

4. disponering av forurenset masse er forsvarlig (§ 2-6, pkt. 5)

Tiltaksplanen må redegjøre for hvordan forurenset masse vil bli håndtert på en miljømessig forsvarlig måte. Dette gjelder blant annet mellomlagring og transport, og om massene skal

gjenbrukes på eiendommen. Forurensede masser som fraktes ut av eiendommen skal leveres til godkjent deponi eller behandlingsanlegg med gyldig tillatelse etter forurensningsloven fra Fylkesmannen eller Miljødirektoratet. Redeponeering/isolering av masser på eiendommen er akseptabelt så lenge det ikke innebærer overskridelser av normverdier, bakgrunnsnivå eller tilstandsklassen for den aktuelle bruken, og at spredning av forurensning ikke finner sted. Masser over tilstandsklasse 5 er skal fjernes fra stedet. Midlertidig lagring utenfor eiendommen kan bare skje etter tillatelse etter forurensningsloven fra Fylkesmannen.

5. kontroll, dokumentasjon og rapportering er tilfredsstillende

(§ 2-6, pkt. 6 og 7, og § 2-9, 3. og 4. ledd):

Kommunen må vurdere om tiltaksplanens beskrivelse av kontroll og overvåking under og etter gjennomføringen av terrenginngrepet er tilfredsstillende. Planen må også dokumentere at arbeidet utføres av godkjente foretak. I praksis innebærer dette at foretaket må ha relevant godkjenning etter krav i plan- og bygningslovens forskrift om godkjenning av foretak.

Registrering i Grunnforurensning

Kommunen skal sørge for rapportering til nettstedet Grunnforurensning. Tiltakshaver plikter å gi kommunen opplysninger som er nødvendige for rapportering til databasen. Kommunen skal kvalitetssikre innholdet og godkjenne at rapporteringen av data er korrekt før lokaliteten blir tilgjengelig for allmennheten i systemet og matricellen.

Veilederen for Grunnforurensning inneholder et "Forslag til registreringsrutine". Ved å gjennomføre registreringer som er beskrevet i denne veilederen, overholder kommunen rapporteringsplikten i henhold til § 2-9. Veilederen finnes på <http://grunnforurensning.miljodirektoratet.no/>.

Samordning

En klar intensjon med forskriften er å effektivisere arbeidene ved i størst mulig grad å samordne behandlingen med behandling av saker etter plan- og bygningsloven. Dette krever at kommunen utarbeider hensiktsmessige administrative

rutiner for slik samordning. Forskriften gjelder også for terrenginngrep som ikke er søknadsppliktige etter plan- og bygningsloven

Kompetanse

Kommunene må ta stilling til om de selv ønsker å bygge opp kompetanse på fagfeltet. Et godt alternativ kan være å samarbeide med andre kommuner om slik kompetanse. For kommuner som velger å ikke bygge opp kompetanse på forurenset grunn, kan kommunene kreve at tiltakshaveren bruker foretak/konsulenter med særlig kompetanse (jf. § 2-7) på undersøkelser og utarbeidelse av tiltaksplaner. Kommunen skal i stor grad kunne legge det arbeidet disse gjør til grunn i sin behandling av sakene. Kommunen kan også gjøre bruk av andre foretak/konsulenter i den faglige vurderingen av innkomne søknader og tiltaksplaner.

Kostnader

Kommunene kan kreve gebyr for saksbehandling og kontroll etter forskriften. Dette krever at kommunen først vedtar en egen forskrift for en slik gebyrinnkreving.

OM FORSKRIFTEN

Forskrift om opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider inngår som kapittel 2 i forurensningsforskriften. Etter forskriften plikter tiltakshaver å vurdere og eventuelt undersøke om det er forurenset grunn i området. I så fall skal tiltakshaver utarbeide tiltaksplan som skal godkjennes av kommunen før tiltaket kan gjennomføres.

BESØK MILJØKOMMUNE.NO

Nettstedet gir ytterligere informasjon om kommunens plikter og myndighet etter forskriften. Her finnes det også brevmaler og sjekklister.